

นโยบายการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ Education Policies under the National Economic and Social Development Plan

พระมหาญาณวฑฺฒน์ จิตวฑฺฒโน (บุตดาวงษ์)^๑
อชิรญา ภู่งงศกร^๒

บทคัดย่อ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นแผนที่ระบุถึงนโยบายและแนวทางการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งนโยบายการศึกษาตามปัจจัยของเศรษฐกิจและสังคมตามแต่ละช่วงปีที่ผ่านมา ซึ่งปัจจุบันมีนโยบายการศึกษา คือ การมุ่งเน้นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนให้ความสำคัญกับการนำหลักคิดหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้และมีจิตใจที่สำนึกในศีลธรรมคุณธรรมจริยธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งการหนุนเสริมสถาบันทางสังคมให้แข็งแกร่งและเอื้อต่อการพัฒนาคนเพื่อการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงมีการเรียนรู้สู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องมีการสั่งสมทุนทางปัญญาเชื่อมโยงการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาสู่การเสริมสร้างขีดความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพและการดำรงชีวิตที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย

คำสำคัญ: นโยบายการศึกษา, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

^๑ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

^๒ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

National Economic and Social Development Plan identifies the policies and guidelines for the development in economy and society and education policy based on the termination of the economy and society in the past years. The present education policy is focused on the development of people of all ages into a society of sustainable life-long learning. The focus is on bringing the main principles of the sufficiency economy philosophy to empower people in all dimensions; with physical health, intellectual, mental development in moral and ethics, being immune to changes, to strengthen man and society with capability and quality and to collaborate researches and development together to increase skills capability in vocation and living a suitable life.

Keywords: Education Policy, National Economic and Social Development Plan.

บทนำ

ความพยายามในการพัฒนาการศึกษาของไทย นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองราชย์ พ.ศ. ๒๔๑๑ พระองค์ทรงให้ความสำคัญในการพัฒนาคน ดังพระราชดำรัส ที่ว่า “วิชาหนังสือเป็นวิชาที่น่านับถือและเป็นที่น่าสรรเสริญมาแต่โบราณ นับตั้งแต่พระมหากษัตริย์ ตลอดจนราษฎรพลเมือง สมควรและจำเป็นจะต้องรู้เพราะวิชาอาจทำให้การทั้งปวงสำเร็จในทุกสิ่ง ทุกอย่าง” (ประไพ เอกอุ้น, ๒๕๔๒) พระองค์ได้ให้ความสำคัญของการศึกษา และได้จัดให้มีการศึกษา อย่างมีระเบียบแบบแผน (Formal Education) มีสถานศึกษาเกิดขึ้นในพระบรมมหาราชวัง และวัด โดยมีจุดมุ่งหมายให้คนเข้ารับราชการและมีความรู้ทัดเทียมชาติตะวันตก โดยนำแนวความคิดจาก ต่างประเทศ มาปฏิรูประบบการศึกษาของไทยเพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาบ้านเมือง สู่สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Based Society) เพื่อรองรับสถานการณ์ต่อคลื่นการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อ โครงสร้างเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา เทคโนโลยี และพลังแห่งการแข่งขัน (อรรถสิทธิ์ ตันติวิรัชกุล, ๒๕๕๕: ๒)

ภาครัฐจึงมีการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ

และวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งในการจัดการศึกษาของรัฐให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๔๖: ๔๕) จึงได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและการศึกษาอบรม ประกอบด้วย ๗ มาตรา ๙ หมวด ซึ่งมีความมุ่งหมายของการศึกษา คือ ๑) การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และความสามารถ มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๔๖: ๕) ๒) หลักการของการศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ (๑) เป็นการศึกษาตลอดชีวิต อันเป็นการศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สำหรับประชาชน (๒) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (๓) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๔๖: ๖) และ ๓) กระบวนการจัดการศึกษา ประกอบด้วย (๑) การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (๒) การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ อันเป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

การศึกษานอกระบบ อันเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม และการศึกษาตามอัธยาศัย อันเป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๔๖: ๑๓-๑๖)

นอกจากนี้ ยังมีนโยบายการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ - ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๕๙) ซึ่งตลอดระยะเวลา ๕๕ ปี ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้ง ๑๑ ฉบับนั้น ได้มีการพัฒนานโยบายการจัดการศึกษาของประเทศที่มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน

ผู้เขียนมีความสนใจในการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้ง ๑๑ ฉบับ เพื่อจะได้นำนโยบายการจัดการศึกษาและได้สรุปนโยบายการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้ง ๑๑ ฉบับนั้นว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษาอย่างไรบ้าง ซึ่งจะเป็นการทบทวนเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษาที่ผ่านมาว่าได้ประสบผลสำเร็จมากน้อยประการใด รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายการจัดการศึกษาต่อไปในอนาคต

และเป็นเกิดเป็นประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติต่อไป

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นแผนที่ระบุถึงนโยบายและแนวทางการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งได้ระบุกรอบนโยบายด้านการพัฒนาการศึกษา ในช่วงระยะเวลาเดียวกันของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รัฐบาลได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาควบคู่ไปกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (จินตนา สุจิตานนท์, ๒๕๕๔: ๑๖๗)

ประเทศไทยได้มีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับแรก พ.ศ. ๒๕๐๔ สมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ โดยมุ่งแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ซึ่งประเทศไทยได้มีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาแล้ว ๑๑ แผน และกำลังอยู่ในช่วงของการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ได้แก่ ๑) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๕-๒๕๐๙) ๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๔) ๓.) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๑๙) ๔) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๔) ๕) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๒๙) ๖) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๔) ๗) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๙) ๘) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๔) ๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙) ๑๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) ๑๑) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ซึ่งในหัวข้อต่อไป ผู้เขียนจะได้สรุปนโยบายการจัดการศึกษาที่สำคัญตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑-๑๑ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายการจัดการศึกษาของชาติต่อไป

นโยบายการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑-๑๑

ประเทศไทยได้มีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาแล้ว ๑๐ แผน และในปัจจุบันกำลังอยู่ในช่วงของการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) โดยนโยบายการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑-๑๑ มีนโยบายการจัดการศึกษาที่สำคัญดังต่อไปนี้

๑. นโยบายการศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๙) นโยบายการศึกษาได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาฯ ระยะที่สอง (พ.ศ. ๒๕๐๗-๒๕๐๙) ในส่วนที่ ๒ บทที่ ๑๒ การพัฒนาการศึกษา โดยมีนโยบายของการพัฒนาการศึกษาจำแนกออกเป็นหลักใหญ่ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑, ออนไลน์) สรุปได้ดังนี้ ๑) การขยายการศึกษาขั้นประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑ - ป.๔) ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเพิ่มระดับการศึกษาภาคบังคับจาก ๔ ปี เป็น ๗ ปี ๒) การขยายและปรับปรุงการศึกษาระดับกลาง ทั้งในด้านสามัญและอาชีวศึกษาให้เป็นรากฐานในการสร้างกำลังแรงงานในแขนงอาชีพต่างๆ ในด้านการศึกษาสามัญ ปรับปรุงมาตรฐานชั้นมัธยมศึกษาให้เข้มแข็ง ในด้านอาชีวศึกษาปรับปรุงมาตรฐานการอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น และส่งเสริมโรงเรียนเอกชนให้มีมาตรฐาน

สูงขึ้น ๓) การผลิตอาจารย์และครูให้เพียงพอับความต้องการและส่งเสริมครูให้ครูมีคุณวุฒิเข้าระดับมาตรฐาน โดยเฉพาะครูอาชีวศึกษา ๔) การส่งเสริมอุดมศึกษาให้สามารถผลิตนักศึกษาในอาชีพแขนงต่างๆ ให้เพียงพอกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ

๒. นโยบายการศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๑๔) นโยบายการศึกษาได้ระบุไว้ในส่วนที่สอง การพัฒนาแยกตามสาขา ในบทที่ ๑๖ การศึกษา โดยมีนโยบายส่วนรวมในการพัฒนาการศึกษา (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒, ออนไลน์) สรุปได้ดังนี้ ๑) การจัดการศึกษาให้สัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ๒) การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับภาวะผูกพันที่มีอยู่ในสังคม ได้แก่ การจัดการศึกษาภาคบังคับและการพยายามให้ประชากรที่อยู่ในวัยการศึกษาแต่ระดับได้รับการศึกษาโดยทั่วถึงเท่าที่จะทำได้ ๓) การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ด้วยมาตรการอันเหมาะสม ด้านคุณภาพการศึกษา เช่น เรื่องหลักสูตร แบบเรียน อาคาร และวุฒิของครู ๔) การแก้ไขปัญหาการศึกษา ได้แก่ ปัญหาการรวมโรงเรียนบางประเภท เด็กตกชั้น เด็กตกหล่นในชั้นต่างๆ เด็กยากจน และการศึกษาในถิ่นทุรกันดาร ๕) การส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

๓. นโยบายการศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๑๙) นโยบายการศึกษามีระบุไว้ในส่วนที่ ๒ การพัฒนาแยกตามสาขา ในบทที่ ๑๖ การศึกษา โดยมีนโยบายการพัฒนาการศึกษาส่วนรวม (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓, ออนไลน์) สรุปได้ดังนี้

๑) การปรับปรุงการศึกษาให้มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ๒) การปลูกฝังพลเมืองให้มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมและความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ๓) การส่งเสริมการศึกษาวิจัยสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๔) การส่งเสริมการศึกษาด้านเกษตรกรรม เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการผลิตของประเทศ ๕) การขยายและปรับปรุงด้านการประถมศึกษาภาคบังคับ ประถมต้นและประถมปลาย ให้สอดคล้องกับการเพิ่มจำนวนประชากรวัยเรียน ๖) เร่งการผลิตครูให้เพียงพอ กับความต้องการ และการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นกันดาร ๗) การส่งเสริมให้เอกชนได้มีส่วนในการจัดการศึกษาในอัตราส่วน และวิถีทางที่เหมาะสม ๘) การส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมและศึกษานอกโรงเรียนให้มีผลดียิ่งขึ้น เน้นหนักในการฝึกอบรมนอกโรงเรียนในด้านเกษตรกรรมและการส่งเสริมอาชีพของประชาชนในชนบท และสนับสนุนการศึกษาผู้ใหญ่ให้แพร่หลาย ๙) การส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม และวินัยของเด็กในวัยเรียนเพื่อให้มีความเข้าใจ และภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ ๑๐) การส่งเสริมการศึกษาด้านนันทนาการส่วนบุคคลและส่วนรวม เพื่อให้ประชาชนมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพจิตดี มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความอดทน มีความรักหมู่คณะและประเทศชาติ

๔. นโยบายการศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๔) นโยบายการศึกษามีระบุไว้ในส่วนที่สาม แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเฉพาะเรื่อง ในบทที่ ๗ การกระจายบริการสังคม ข้อที่ ๑ การพัฒนาการศึกษา มีเป้าหมายการพัฒนาการศึกษา (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔, ออนไลน์) สรุปได้ดังนี้ ๑) การเปลี่ยนระบบ

โรงเรียนจากแบบ ๔ : ๓ : ๓ : ๒ (๓) เป็นแบบ ๖ : ๓ : ๓ ในปีการศึกษา ๒๕๒๑ โดยจะมีการเปลี่ยนหลักสูตรมัธยมศึกษาปีละชั้นตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ เป็นต้นไป ๒) การขยายการศึกษาภาคบังคับให้รับนักเรียนเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๖ ต่อปี โดยในปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ให้รับนักเรียนในระดับประถมศึกษาทุกชั้นได้ทั้งสิ้น ๙.๖ ล้านคน ๓) การขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาสามัญให้รับนักเรียนเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๑๑ ต่อปี ๔) การขยายการศึกษาระดับอาชีวศึกษา โดยให้ระดับมัธยมศึกษาอาชีวรับนักเรียนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๘ ต่อปี และวิชาชีพชั้นสูงเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๑๕ ต่อปี โดยเน้นให้ขยายตัวสูงในสาขาเกษตรกรรม การช่างและอุตสาหกรรม ๕) ในระดับอุดมศึกษามีเป้าหมายให้รับนักศึกษาเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๔ ต่อปี แต่ให้มีการเน้นเรื่องคุณภาพให้สูงขึ้น และให้การผลิตบัณฑิตแต่ละสาขาสอดคล้องกับความต้องการของประเทศมากที่สุด

๕. นโยบายการศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๒๙) นโยบายการศึกษามีระบุไว้ในส่วนที่ห้า : การพัฒนาโครงสร้างและการกระจายบริการทางสังคม ในบทที่ ๓ แผนนโยบายและเป้าหมาย การกระจายบริการสังคม หมวด ก. การพัฒนาการศึกษา โดยมีนโยบายและแนวทางพัฒนาการศึกษาโดยส่วนรวม (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕, ออนไลน์) สรุปได้ดังนี้ ๑) นโยบายด้านปริมาณ การส่งเสริมการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียนให้มีปริมาณและสัดส่วนสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเน้นให้ความสำคัญด้านประถมศึกษาให้สามารถคลุมกลุ่มประชากรในวัยเรียน และให้เด็กที่มีอายุครบ ๖ ปีบริบูรณ์ได้มีโอกาสเข้าเรียนทุกคน รวมทั้งขยายการศึกษา

มัธยมต้นในชนบทที่ห่างไกลและทุรกันดาร ๒) นโยบายด้านคุณภาพ การปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองและชนบทให้ใกล้เคียงกันได้แก่ การจัดระบบการติดตามประเมินผลและการนิเทศการศึกษาให้เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ การอบรมครูทั้งทางด้านจรรยาบรรณและวิชาการแก่ครูประจำการ การผลิตและการกระจายแบบเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอนให้ได้ครบทุกโรงเรียนทันเวลาและลดอัตราการตกซ้ำซ้อน ๓) นโยบายด้านความเสมอภาค จะมุ่งกระจายสถานศึกษาทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพให้ถึงในพื้นที่และกลุ่มประชากรที่เหมาะสม พร้อมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมให้ชาวชนบทและกลุ่มชนที่ด้วยโอกาส ได้รับบริการทางการศึกษาในอัตราส่วนที่มากขึ้นเป็นพิเศษ ๔) นโยบายส่งเสริมและเร่งรัดการผลิตกำลังคนให้มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับตลาดแรงงาน ๕) นโยบายจัดสรรและการใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาและการบริหารการศึกษา โดยพัฒนาการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดของรัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเน้นความสำคัญด้านการพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาที่มีอยู่ให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกันทั้งในเมืองและชนบท

๖. นโยบายการศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๔) นโยบายการศึกษามีระบุไว้ในภาคที่ ๒ การปรับปรุงประสิทธิภาพการพัฒนาในแผนงานที่ ๒ แผนพัฒนาคน สังคม และวัฒนธรรม โดยมีนโยบายการศึกษา (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖, ออนไลน์) สรุปได้ดังนี้ ๑) การพัฒนาคนให้มีความรู้ มีสติปัญญา มีเหตุผล มีคุณธรรม และวัฒนธรรม มีพละนาถยที่สมบูรณ มีทักษะในการประกอบอาชีพ พึ่งตนเองได้ เป็นสมาชิกที่ดีของ

สังคม มีความรู้ความสามารถในเทคโนโลยีที่เหมาะสม และเป็นกำลังในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ๒) การจัดการศึกษาและฝึกอบรมทั้งในและนอกระบบโรงเรียนให้นักเรียน นักศึกษา และคนทั่วไป ให้เป็นคนดี มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ ขยัน พึ่งตนเอง ตลอดจนมีพื้นฐานความรู้วิชาชีพ และเจตคติที่มุ่งมั่นในการพัฒนาเพียงพอในการดำเนินชีวิตประจำวัน การอาชีพ และมีส่วนร่วมในสังคม ๓) การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในทุกระดับการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนและประชาชนทั่วไปให้สามารถพัฒนาชีวิต ครอบครัว และชุมชนให้เกิดคุณภาพในการดำรงชีวิตที่ดีและจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถประกอบอาชีพส่วนตัวหรือสร้างงานด้วยตนเองได้มากยิ่งขึ้น ๔) การปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้งบพัฒนาการศึกษาและฝึกอบรม โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรร่วมกันและประสานการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ๕) การปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้งบพัฒนาการศึกษาและฝึกอบรม ที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรร่วมกันและประสานการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

๗. นโยบายการศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๙) นโยบายการศึกษามีระบุไว้ในส่วนที่ ๔ แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ในบทที่ ๑ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษา และสาธารณสุข โดยมีนโยบายการศึกษา (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗, ออนไลน์) สรุปได้ดังนี้ ๑) การขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก ๖ ปี เป็น ๙ ปี อย่างเป็นขั้นตอนให้ครอบคลุมประชากรในกลุ่มอายุ โดยเฉพาะเด็กในชนบทห่างไกล เด็กที่เคลื่อนย้ายตามผู้ปกครองไปทำงานยังที่ต่างๆ รวมทั้งเยาวชน

และสตรีที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างไม่เป็นธรรม ๒) การกำหนดการรับนักศึกษาใหม่ในระดับอุดมศึกษามีสัดส่วนของสายวิทยาศาสตร์ต่อสายสังคมศาสตร์เป็น ๓๐:๗๐ โดยเน้นการผลิตแพทย์ ทันตแพทย์ เกษษกร วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ และกำลังคนสาขาบริการต่างๆ ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ๓) การให้ประชาชนได้รับการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนอย่างกว้างขวางทั่วถึงและต่อเนื่อง ๔) การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยการศึกษาภาคบังคับ ๕) การเร่งขยายการผลิตแพทย์ ทันตแพทย์ เกษษกร วิศวกร สถาปนิก นักวิทยาศาสตร์ นักเทคโนโลยี และช่างเทคนิค ๖) การเร่งรัดการผลิตและฝึกอบรมครูและอาจารย์ในสาขาที่ขาดแคลน ๗) การสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐสามารถดำเนินการได้อย่างมีอิสระและพึ่งตนเองได้มากขึ้น การให้ผู้ที่เรียนมีความรู้ มีระเบียบวินัยควบคู่ไปกับการมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ พร้อมทั้งมีประสบการณ์เป็นสากลยิ่งขึ้น การปรับค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสาขาที่ขาดแคลนหรือสาขาที่มีความต้องการเรียนสูงให้คุ้มทุนมากยิ่งขึ้น ควบคู่ไปกับระบบการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาแก่ผู้ยากจนหรือการให้เงินยืมเพื่อการศึกษา ๘) การสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาทำการวิจัยและพัฒนาให้กว้างขวางรวมทั้งสนับสนุนให้เอกชนจัดตั้งกองทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา โดยให้ความสำคัญในการนำผลการวิจัยและพัฒนามาถ่ายทอดให้เกิดผลในเชิงพาณิชย์มากขึ้น ๙) การส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมมากขึ้น ได้แก่ การปรับปรุงและผ่อนคลาย กฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ เพื่อลดขั้นตอนการดำเนินงานและจูงใจให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด

การศึกษามากขึ้น และการจัดให้มีความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและฝึกอบรมของรัฐกับสถานประกอบการ ๑๐) การปรับปรุงการจัดการศึกษาตลอดชีพเพื่อปวงชนทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพให้มีความต่อเนื่องแก่กลุ่มเป้าหมายตั้งแต่เด็กปฐมวัยไปจนถึงวัยสูงอายุและมีความสมดุลกับการจัดบริการการศึกษาทุกระดับ

๘. นโยบายการศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๔) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๘ จัดว่าเป็นแผนพัฒนาฯ ที่เป็นต้นแบบให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาของไทยขึ้นเป็นฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งนโยบายการศึกษามีระบุไว้ในส่วนที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพของคนไทย ในบทที่ ๔ การพัฒนาสติปัญญา ทักษะ และมีมือแรงงาน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘, ออนไลน์) สรุปได้ดังนี้ ๑) การเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัย โดย (๑) สนับสนุนและส่งเสริมให้เยาวชน คู่สมรส พ่อและแม่ มีความรู้เกี่ยวกับชีวิตครอบครัวและวิธีการเลี้ยงลูกที่ถูกต้องเหมาะสม (๒) สนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กก่อนวัยเรียนได้รับบริการการเตรียมความพร้อมในรูปแบบต่างๆ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กในที่ทำงานและในสถานประกอบการ โดยดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัว (๓) สนับสนุนให้เด็กทุกคนได้รับการส่งเสริมด้านโภชนาการอย่างเพียงพอและมีคุณภาพ ๒) การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดย (๑) ปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมและมีการฝึกปฏิบัติจากประสบการณ์จริง (๒) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและการปรับปรุงเนื้อหา

สาระของหลักสูตรให้มีลักษณะบูรณาการ (๓) กระตุ้นและสนับสนุนการค้นคว้าหาความรู้ผ่านหนังสือและแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน (๔) ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ให้ทางเลือกหลากหลายตามความเหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน (๕) สนับสนุนการกระจายอำนาจการจัดทำหลักสูตรไปสู่ท้องถิ่น โดยให้ครูและชุมชนมีบทบาทในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมดุลและสัมพันธ์กันทั้งหลักสูตรที่เน้นความเป็นสากลบนฐานของความเป็นไทย หลักสูตรเลือกที่เน้นความสนใจของผู้เรียน และหลักสูตรท้องถิ่นที่เน้นภูมิปัญญาชาวบ้านและสภาพแวดล้อมของชุมชน (๖) สนับสนุนการจัดเครือข่ายการเรียนรู้โดยพัฒนาความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนอย่างจริงจัง ๓) ปฏิรูปกระบวนการผลิตและการพัฒนาครูอาจารย์ โดย (๑) สร้างปัจจัยและโอกาสให้คนดีคนเก่งเข้าสู่วิชาชีพครูอาจารย์ (๒) เร่งรัดให้มีการพัฒนาครูอาจารย์และบุคลากรด้านการฝึกอบรมทุกคนอย่างต่อเนื่อง (๓) สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมขวัญกำลังใจในการทำงานของครูอาจารย์ ๔) การพัฒนาคนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการพึ่งตนเองทางเทคโนโลยีมากขึ้นทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ โดย (๑) การพัฒนาคุณภาพและปริมาณกำลังคนระดับกลางและระดับสูงไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและมีมาตรฐาน (๒) การเสริมสร้างศักยภาพคนด้านการวิจัยและพัฒนา (๓) การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของกำลังแรงงานให้สามารถเข้าสู่กระบวนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๕) การปรับปรุงระบบการบริหารจัดการการศึกษาและฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ โดย (๑) สนับสนุนการกระจายอำนาจการจัด

การศึกษาทุกระดับให้มีความคล่องตัว และเปิดโอกาสให้ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการการศึกษา การจัดการศึกษา และการฝึกอบรมทักษะฝีมือแรงงาน (๒) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมให้ทันสมัยและถูกต้อง สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายได้ทั้งระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับชุมชน (๓) สนับสนุนการนำกลไกตลาดมาใช้ในการผลิตกำลังคนอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการปรับปรุงระบบการให้ทุนการศึกษาและการเร่งรัดให้เงินกู้เพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

๙. นโยบายการศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙) นโยบายการศึกษามีระบุไว้ในส่วนที่ ๒ : การเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็ง ในบทที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม โดยมีนโยบายการศึกษา (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙, ออนไลน์) สรุปได้ดังนี้ ๑) การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดย (๑) ปรับปรุงการจัดหลักสูตรให้มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น รวมทั้งเนื้อหาสาระทางด้านศีลธรรม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์อย่างจริงจัง และการใช้สื่อเพื่อการศึกษาทุกรูปแบบให้กระจายสู่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศที่เชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ (๒) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ สามารถแสวงหา และสร้างความรู้ด้วยตนเองที่นำไปสู่การรู้จักคิด วิเคราะห์ กลั่นกรองเลือกรับข้อมูลข่าวสารและวัฒนธรรม ควบคู่กับการ

ปรับปรุงวิธีการสอบและการวัดผลให้สะท้อนถึง ความรู้ความเข้าใจ และสติปัญญาของผู้เรียน (๓) ปฏิรูปกระบวนการพัฒนาครูที่มีอยู่ควบคู่กับการ ปรับปรุงกระบวนการผลิตครูเพื่อให้ได้คนดี คน เก่ง มาเป็นครู และส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานดีเด่น ด้านการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเรียนรู้อย่างมีความสุขและครูภูมิปัญญาไทย ให้ได้รับการยกย่องเชิดชู (๔) สนับสนุนให้ ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน และ สถาบันทางศาสนามีบทบาทในการจัดการศึกษา มากขึ้น (๒) การเตรียมความพร้อมและยกระดับ ทักษะฝีมือคนไทยให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและ สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตและเทคโนโลยีที่ เปลี่ยนแปลง โดย (๑) ผลิตและพัฒนาบุคลากร และนักวิจัยโดยเฉพาะในสาขาที่มีศักยภาพสูง และมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ โดย ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ทักษะชีวิตกับ ความรู้พื้นฐาน (๒) ส่งเสริมให้ภาครัฐและเอกชน ทำการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ ใหม่ๆ และการพัฒนาเทคโนโลยีในอนาคตบน พื้นฐานการพึ่งตนเอง ร่วมมือกันจัดการฝึกอบรม เพิ่มเติมให้กับผู้ที่กำลังทำงานอยู่ในสถาน ประกอบการในสาขาต่างๆ (๓) เสริมสร้างความ พร้อมของสถาบันการศึกษาและฝึกอบรมทั้งใน ด้านโครงสร้างการบริหารจัดการ ด้านระบบการ เรียนการสอนและหลักสูตร และด้านบุคลากรให้ ได้มาตรฐานและเป็นสากล (๔) สนับสนุนให้มี การนำประสบการณ์ในการทำงานมาเทียบโอน เพื่อเข้ารับการศึกษาคือในระดับที่สูงขึ้น และ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพที่เน้น สมรรถนะในการปฏิบัติงาน (๕) สร้างเครือข่าย ความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและ ฝึกอบรมกับสถานประกอบการทั้งในประเทศ และที่ต่างชาตินำมาลงทุนในการแลกเปลี่ยน ทรัพยากร การประสานพัฒนาทักษะฝีมือ แรงงาน และการกำหนดเป้าหมายการผลิต

กำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน

๑๐. นโยบายการศึกษาใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) นโยบาย การศึกษามีระบุไว้ในส่วนที่ ๓ การขับเคลื่อน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ ในบทที่ ๒ ยุทธศาสตร์การ พัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิ ปัญญาและการเรียนรู้ โดยมีนโยบายการศึกษาที่ สำคัญ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐, ออนไลน์) สรุปได้ดังนี้ (๑) การพัฒนา เด็กและเยาวชนให้มีจิตใจที่ดีงาม อยู่ในกรอบ ของศีลธรรม และมีจิตสำนึกสาธารณะ โดย (๑) ให้ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และ สถาบันการศึกษา ร่วมกันพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม เป็นคนดี ห่างไกล อบายมุขและยาเสพติด มีภาวะผู้นำ อุทิศตนเพื่อ ส่วนรวม รวมทั้งสืบค้นคนดีในสังคม เชิดชูให้เป็น แบบอย่างที่ดีในทุกระดับ (๒) ปลุกฝังทัศนคติ และการเรียนรู้ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เปิดโอกาสให้คนทุกวัยโดยเฉพาะเด็กและ เยาวชนมีส่วนร่วมเรียนรู้ทำงานร่วมกันประสาน ประโยชน์ (๒) การสร้างและพัฒนาเด็กและ เยาวชนให้มีความพร้อมด้านสติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม ภายใต้ระบบการศึกษาที่มุ่งการ เรียนรู้ทั้งทางปฏิบัติและวิชาการ โดย (๑) พัฒนา เด็กเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดาจนกระทั่งเกิดให้ เติบโตตามวัยอย่างเหมาะสมและพร้อมเรียนรู้ โดยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับพ่อแม่ใน การดูแลสุขภาพและพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดทั้ง ทางจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (๒) พัฒนาหลักสูตรทั้งในและนอกระบบให้ หลากหลายสอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองที่ บูรณาการเรื่องศีลธรรม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และการลดความขัดแย้งแบบสันติวิธี

เป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจในรากเหง้าของตน และเรียนรู้การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข (๓) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่จูงใจให้เด็กสนใจและใฝ่รู้ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือและพัฒนาคุณภาพครูให้รู้เท่าทันวิทยาการสมัยใหม่ (๔) สร้างเยาวชนรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพสายอาชีพศึกษาเพิ่มขึ้น ควบคู่กับการส่งเสริมผู้ที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานและกลับสู่ภูมิภาคได้มีโอกาสเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๓) พัฒนาสมรรถนะและทักษะแรงงานให้รองรับการแข่งขันของประเทศ โดยเพิ่มพูนความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงานและจัดระบบการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพที่เชื่อมโยงตั้งแต่ระดับพื้นฐานสู่ระดับวิชาชีพ (๔) เร่งสร้างกำลังคนที่มีความเป็นเลิศในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ (๕) พัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้คนไทยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่มุ่งสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ และปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย (๑) สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้กับคนทุกช่วงวัย (๒) พัฒนารูปแบบและหลักสูตรการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับสภาพของเมืองและชุมชน (๓) ปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน โดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต และจัดระบบข้อมูลข่าวสารการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ทุกคนสามารถเข้าถึงผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ (๖) การจัดการองค์ความรู้ทั้งเศรษฐกิจ สังคม

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ระดับชุมชนถึงระดับประเทศ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของคนไทยและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย (๑) การจัดการ พัฒนาต่อยอดใช้ประโยชน์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาองค์ความรู้ดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาให้คงอยู่และเผยแพร่สู่ (๒) การจัดการความรู้ระดับประเทศที่มุ่งสร้างศักยภาพทางการแข่งขันในเวทีโลกบนฐานของการพึ่งตนเองตามศักยภาพของคน

๑๑. นโยบายการศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) เป็นแผนพัฒนาฉบับปัจจุบัน มีนโยบายการศึกษาระบุไว้ในส่วนที่ ๓ : ยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ในบทที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาค้นสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑, ออนไลน์) เป็นนโยบายการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการนำหลักคิดหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการหนุนเสริมสถาบันทางสังคมให้แข็งแกร่งและเอื้อต่อการพัฒนาคน ได้แก่

๑) การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการเรียนรู้สู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีการส่งสมทบทางปัญญา เชื่อมโยงการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาสู่การเสริมสร้างขีดความสามารถในการประกอบสัมมา

อาชีพและการดำรงชีวิตที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย

๒) พัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม และจริยธรรม โดย (๑) เตรียมความพร้อมของพ่อแม่และผู้ดูแลในการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางสมอง สติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ ผลักดันให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้วยการกระตุ้นให้ได้คิดและลงมือทำด้วยตนเอง เชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้เข้ากับชีวิตจริง และปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดีด้านคุณธรรม และจริยธรรม (๒) ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพศูนย์เด็กเล็กทั้งในชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐ ให้มีมาตรฐานสอดคล้องกับภูมิสังคม โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพของผู้ดูแลเด็ก และการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างคนสามวัย

๓) พัฒนาเด็กวัยเรียนให้มีความรู้ทางวิชาการและสติปัญญาทางอารมณ์ที่เข้มแข็งสามารถศึกษาหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดย (๑) พัฒนาหลักสูตรและปรับกระบวนการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านที่เชื่อมโยงกับภูมิสังคมโดยบูรณาการการเรียนรู้ให้หลากหลาย (๒) ส่งเสริมการใช้และการอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหลัก รวมทั้งการเรียนรู้ภาษาสากลอื่นที่เหมาะสม และภาษาประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนการเรียนรู้วัฒนธรรม และสร้างความเข้าใจในวิถีชีวิตของคนในกลุ่มประเทศอาเซียน (๓) เน้นครูผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน มีระบบ กระบวนการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพ สามารถดึงดูดคนเก่งและดี มีจิตวิญญาณความเป็นครู และจัดให้มีระบบจูงใจให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

๔) พัฒนาคนทุกช่วงวัยด้วยกระบวนการเรียนรู้สู่วัฒนธรรมการถือคุณธรรม สร้างทักษะให้คนมีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต การต่อยอดสู่นวัตกรรมความรู้ การฝึกฝนจนเกิดความคิดสร้างสรรค์ การเปิดใจกว้างพร้อมรับทุกความคิดเห็น และการปลูกฝังจิตใจที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์มีระเบียบวินัย

๕) การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้คนทุกกลุ่มทุกวัยสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และองค์ความรู้ทั้งที่เป็นวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ใหม่ โดย (๑) สร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มินิสัย ใฝ่รู้รักการอ่าน ตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย (๒) จัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ยืดหยุ่น หลากหลาย เข้าถึงได้ง่ายที่สัมพันธ์สอดคล้องกับวัฒนธรรม วิถีชีวิต และการประกอบอาชีพในแต่ละท้องถิ่น โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (๓) มีระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ปรับระบบการวัดประเมินผลผู้เรียน และระบบการเข้ารับการศึกษาคือให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาทางเลือก (๔) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการใช้มาตรการทางภาษีในการสนับสนุนการผลิตสื่อเพื่อการเรียนรู้

๖) สนับสนุนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดย (๑) เสริมสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาในระดับท้องถิ่น ชุมชน และประเทศ โดยพัฒนาโครงข่ายโทรคมนาคมและบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ของชุมชนในรูปแบบที่หลากหลาย (๒) พัฒนาและเปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั่วไป โดยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

เริ่มตั้งแต่วัยเด็ก เยาวชน และประชาชนให้เข้าถึง และ การพัฒนาคนทุกคนอย่างต่อเนื่อง
อย่างสะดวกและใช้บริการได้เต็มศักยภาพ (๓) โดยเฉพาะเด็กเยาวชนและประชาชนที่ยูนอก
พัฒนาองค์ความรู้ของท้องถิ่นทั้งจากผู้รู้และ ระบบ โดยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในระดับ
ปราชญ์ชาวบ้าน (๔) สร้างโอกาสในการเรียนรู้ จังหวัดและในระดับท้องถิ่น
สรุปนโยบายการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑-๑๑ ดัง
แสดงในตาราง

ตารางสรุปนโยบายการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑-๑๑

ลำดับ	นโยบายการศึกษา
แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑	๑) การเพิ่มระดับการศึกษาภาคบังคับจาก ๔ ปี เป็น ๗ ปี ๒) การขยายและปรับปรุงการศึกษาทั้งในด้านสามัญและอาชีวศึกษา ๓) การผลิตครูให้เพียงพอกับความต้องการและส่งเสริมครูให้ครูมีคุณวุฒิเข้าระดับ มาตรฐาน ๔) การส่งเสริมอุดมศึกษาให้สามารถผลิตนักศึกษาให้เพียงพอกับการขยายตัวทาง เศรษฐกิจ
แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒	๑) การจัดการศึกษาให้สัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ๒) การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ด้วยมาตรการอันเหมาะสม ด้านคุณภาพการศึกษา ๓) การส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา
แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓	๑) การปลูกฝังพลเมืองให้มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมและความมั่นคงปลอดภัย ๒) การส่งเสริมการศึกษาวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๓) การส่งเสริมการศึกษาด้านเกษตรกรรม ๔) การส่งเสริมการศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ๕) การส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม และวินัยของเด็กในวัยเรียนเพื่อให้มีความเข้าใจและ ภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ
แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	๑) การเปลี่ยนระบบโรงเรียนจากแบบ ๔ : ๓ : ๓ : ๒ (๓) เป็นแบบ ๖ : ๓ : ๓ ๒) การขยายการศึกษาระดับอาชีวศึกษา โดยให้ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖-๗ นักเรียนเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ ๘ ต่อปี และวิชาชีพชั้นสูงเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๑๕ ต่อปี ๓) การผลิตบัณฑิตแต่ละสาขาสอดคล้องกับความต้องการของประเทศมากที่สุด
แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕	๑) การส่งเสริมการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียนให้มีปริมาณและสัดส่วน สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ๒) การปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียน มัธยมศึกษาในเมืองและชนบทให้ใกล้เคียงกัน ๓) การกระจายสถานศึกษาทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพให้ลงในพื้นที่ที่เหมาะสม ๔) การผลิตกำลังคนให้มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับตลาดแรงงาน ๕) การใช้ทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาและการบริหารการศึกษามีอยู่จำกัดให้เกิด ประโยชน์สูงสุด

ตารางสรุปนโยบายการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑-๑๑ (ต่อ)

ลำดับ	นโยบายการศึกษา
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖	๑) การจัดการศึกษาและฝึกอบรมทั้งในและนอกระบบโรงเรียนให้แก่ผู้เรียน และคนทั่วไป ให้เป็นคนดี มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ ขยัน และพึ่งตนเองได้ ๒) การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในทุกระดับการศึกษา ๓) การปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้งบประมาณการศึกษาที่เน้นการใช้ทรัพยากรร่วมกัน
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗	๑) การขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก ๖ ปี เป็น ๙ ปี ให้ครอบคลุมประชากรในกลุ่มอายุ ๒) การกำหนดการรับนักศึกษาใหม่ในระดับอุดมศึกษามีสัดส่วนของสายวิทยาศาสตร์ต่อสายสังคมศาสตร์เป็น ๓๐:๗๐ ๓) การให้ประชาชนได้รับการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนอย่างกว้างขวางทั่วถึงและต่อเนื่อง ๔) การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยการศึกษาภาคบังคับ ๕) การเร่งขยายการผลิตแพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร วิศวกร สถาปนิก นักวิทยาศาสตร์ นักเทคโนโลยี และช่างเทคนิค ๖) การสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐสามารถดำเนินการได้อย่างมีอิสระและพึ่งตนเองได้มากขึ้น และทำการวิจัยพัฒนาให้กว้างขวาง ๗) การส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมมากขึ้น ๘) การปรับปรุงการจัดการศึกษาตลอดชีพเพื่อปวงชนทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘	๑. การเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัย ๒. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ๓. การปฏิรูประบบการผลิตและการพัฒนาครูอาจารย์ ๔. การพัฒนานคนเพื่อเพิ่มการแข่งขันของประเทศและการพึ่งตนเองทางเทคโนโลยี ๕. การปรับปรุงระบบการบริหารจัดการการศึกษาและฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙	๑. การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ๒. การเตรียมความพร้อมและยกระดับทักษะฝีมือคนไทยให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและสอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐	๑. การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีจิตใจที่ติงาม อยู่ในกรอบของศีลธรรม และมีจิตสำนึกสาธารณะ ๒. การสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความพร้อมด้านสติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม ภายใต้ระบบการศึกษาที่มุ่งการเรียนรู้ทั้งทางปฏิบัติและวิชาการ ๓. การพัฒนาสมรรถนะและทักษะแรงงานให้รองรับการแข่งขันของประเทศ ๔. การเร่งสร้างกำลังคนที่มีความเป็นเลิศในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ ๕. การพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต ๖. การจัดการองค์ความรู้ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ระดับชุมชนถึงระดับประเทศ

ตารางสรุปนโยบายการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑-๑๑ (ต่อ)

ลำดับ	นโยบายการศึกษา
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑	๑. การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการเรียนรู้สู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีการลงทุนทางปัญญา เชื่อมโยงการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาสู่การเสริมสร้างขีดความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพและการดำรงชีวิตที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย ๒. พัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม และจริยธรรม ๓. พัฒนาเด็กวัยเรียนให้มีความรู้ทางวิชาการและสติปัญญาทางอารมณ์ที่เข้มแข็งสามารถศึกษาหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ๔. พัฒนาคนทุกช่วงวัยด้วยกระบวนการเรียนรู้สู่วัฒนธรรมการเกื้อกูลเสริมสร้างทักษะให้คนมีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต การต่อยอดสู่นวัตกรรมความรู้ การฝึกฝนจนเกิดความคิดสร้างสรรค์ การเปิดใจกว้างพร้อมรับทุกความคิดเห็น และการปลูกฝังจิตใจที่มีคุณธรรมซื่อสัตย์ และมีระเบียบวินัย ๕. การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บทสรุป

ประเทศไทยได้มีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๕ จนถึงปัจจุบัน ได้มีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาแล้ว ๑๐ แผน ปัจจุบัน เป็น ฉบับที่ ๑๑ และกำลังจะเข้าสู่ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) นับเป็นเวลาได้ ๕๕ ปี โดยมีนโยบายการศึกษาที่พัฒนาตามปัจจัยของเศรษฐกิจและสังคมตามแต่ละช่วงปีที่ผ่านมา ซึ่งปัจจุบันมีนโยบายการศึกษา คือ การมุ่งเน้นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้มีความสำคัญกับการนำหลักคิดหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการ หนุนเสริมสถาบันทางสังคมให้แข็งแกร่งและเอื้อต่อการพัฒนาคน เพื่อการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการเรียนรู้สู่

การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีการลงทุนทางปัญญา เชื่อมโยงการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาสู่การเสริมสร้างขีดความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพ และการดำรงชีวิตที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย ซึ่งมีนโยบายการศึกษาที่สำคัญ ประกอบด้วย

๑. พัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม และจริยธรรม ด้วยการเตรียมความพร้อมของพ่อแม่และผู้ดูแลในการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางสมอง สติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพศูนย์เด็กเล็กทั้งในชุมชน สถานประกอบการ และหน่วยงานภาครัฐให้มีมาตรฐานสอดคล้องกับภูมิสังคม และการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างคนสมัย

๒. ส่งเสริมการใช้และการอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหลัก รวมทั้งการเรียนรู้ภาษาสากลอื่นที่เหมาะสม และภาษาประเทศ

เพื่อนบ้าน ตลอดจนการเรียนรู้วัฒนธรรม และ
สร้างความเข้าใจในวิถีชีวิตของคนในกลุ่ม
ประเทศอาเซียน เพื่อรองรับการเป็นประชาคม
อาเซียน

๓. เน้นครูผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชา
ที่สอน มีระบบ กระบวนการผลิตและพัฒนาครูที่
มีคุณภาพ สามารถดึงดูดคนเก่งและดี มีจิต
วิญญาณความเป็นครู โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วน
ร่วมในการสนับสนุนและยกย่องครูเพื่อศิษย์และ

หรือครูสอนดี จัดให้มีระบบจูงใจให้ครูพัฒนา
ตนเองอย่างต่อเนื่อง

๔. พัฒนาคนทุกช่วงวัยด้วย
กระบวนการเรียนรู้สู่วัฒนธรรมการเกื้อกูล
เสริมสร้างทักษะให้คนมีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอด
ชีวิต การต่อยอดสู่นวัตกรรมความรู้ การฝึกฝน
จนเกิดความคิดสร้างสรรค์ การเปิดใจกว้างพร้อม
รับทุกความคิดเห็น และการปลูกฝังจิตใจที่มี
คุณธรรม ชื่อสัตย์มีระเบียบวินัย

บรรณานุกรม

ประไพ เอกอุ่น. การศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๔๒.

อรรถสิทธิ์ ตันติวิรัชกุล. “สัมฤทธิ์ผลของนโยบายการปฏิรูปการศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ”.

วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิต

วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ๒๕๕๕.

จินตนา สุขจามันท์, การศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๔.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, พระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕, กรุงเทพมหานคร

: พรึกหวานกราฟฟิค, ๒๕๔๖.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=83> [สืบค้นเมื่อ ๓ ส.ค. ๒๕๕๙].

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=84> [สืบค้นเมื่อ ๓ ส.ค. ๒๕๕๙].

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=85> [สืบค้นเมื่อ ๓ ส.ค. ๒๕๕๙].

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=86> [สืบค้นเมื่อ ๓ ส.ค. ๒๕๕๙].

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=87> [สืบค้นเมื่อ ๓ ส.ค. ๒๕๕๙].

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=88> [สืบค้นเมื่อ ๓ ส.ค. ๒๕๕๙].

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=89> [สืบค้นเมื่อ ๓ ส.ค. ๒๕๕๙].

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=90> [สืบค้นเมื่อ ๓ ส.ค. ๒๕๕๙].

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=91> [สืบค้นเมื่อ ๓ ส.ค. ๒๕๕๙].

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=139> [สืบค้นเมื่อ ๓ ส.ค. ๒๕๕๙].

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/plan11.pdf> [สืบค้นเมื่อ ๓ ส.ค. ๒๕๕๙].